

>>> GOE BEZIG <<<

MENEN VERKENT EEN NIEUWE BRON VAN HERNIEUWBARE ENERGIE

foto: Christophe Lefebvre

PIONIER HIER! <<<

Toen Patrick Roose in 2019 aantrad als schepen voor Publieke Ruimte (een cocktail van Mobiliteit, Openbare Werken, Klimaat & Groen) wist hij meteen wat hij wilde: overeenkomstig het Burgemeestersconvenant 40% CO₂-reductie realiseren tegen 2030. Nagenoeg alle gemeenten ondertekenden die ambitie, maar deze schepen zou geen rust kennen vooraleer hij ook concreet becijferd had hoe die plechtige belofte kon worden hardgemaakt. Uiteraard is een mix van maatregelen nodig, maar volgens de berekeningen kon een warmtenet alleen al tekenen voor een vermindering van maar liefst 8,4%. Menen voldeed immers aan twee basisvoorwaarden: de bevolkingsdichtheid ligt er hoog (meer dan 1000 inwoners/km²) en met een nieuwe collector die wordt aangelegd, beschikte het over een gemakkelijke bron van warmte.

Uit de cijferdans waarin de schepen ons meeneemt, leren we dat het bad- en toiletwater van minimaal 7000 gezinnen nodig is om voldoende warmte te leveren voor een dergelijk project. Gaandeweg toonde het studiewerk dat men zich beter kon richten op het waterzuiveringsstation dat zich op 1 km van het centrum bevindt. Het influent daarvan kent een constante temperatuur (15°C) en debiet. Als een volleerd “influencer” wist schepen Roose de gemeenteraad dan ook te overtuigen om in 2020 een intentieverklaring te ondertekenen. In 2026 kunnen de eerste gebruikers zich aansluiten. Een quick win kun je dit niet noemen, maar vanaf nu wordt het Menens (die voelde u al van ver komen).

➤➤➤ GEEN WARME LUCHT MAAR WARM WATER VERKOPEN

Tussen droom en daad gaapt nog een groot gat. Technisch gesproken valt de uitdaging wel mee. De warmte uit de RWZI-tanks wordt via een warmtewisselaar (dus zonder contact met het afvalwater) overgedragen op het water in het warmtenet. Via een warmtepomp, aangedreven door zonne-energie, wordt de temperatuur nog verder opgevoerd. De gebruikers onttrekken de warmte op hun beurt aan dat warmtenet, eveneens via een warmtewisselaar. Die staat in een stooklokaal en kan de klassieke verwarmingsketel volledig vervangen, aangezien ‘55°C uit de kraan’ ten allen tijde gegarandeerd is. De crux zit in het bijeenbrengen en aanjagen van de juiste partijen. In Vlaanderen zijn er tot hiertoe nog maar twee dergelijke riothermieprojecten in ontwikkeling. De stad mag dan wel initiatiefnemer zijn, het zijn andere partijen die voor de realisatie, resp. de verkoop van warmte moeten instaan.

Aquafin biedt het afvalwater aan, Fluvius heeft expertise in het aanleggen van warmtenetten. Om de investeringen te bekostigen en de warmte tot in het gebouw van de gebruikers te brengen, heb je nog een gehomologeerde energieleverancier nodig. De marktverkenning hiervoor is nu lopende.

➤➤➤ VAN BRON TOT MONDING

Om de business case rond te krijgen en 3 miljoen euro subsidies van de Vlaamse Overheid te ontvangen, moet je zeker zijn van voldoende gebruikers. Opnieuw een kolfje naar de hand van de schepen die twee woonzorgcentra, twee scholen, het politiekantoor alsook ziekenhuis AZ Delta kon warm maken (letterlijk en figuurlijk). Uiteraard zullen meerdere stedelijke gebouwen op het netwerk aansluiten, zoals het zwembad. Men kreeg zelfs het ja-woord van bagagerekkenfabrikant Thule. In de eerste fase kan ook een sociaal appartementsblok worden aangesloten, wat de mandataris bijzonder verheugt: ‘De klimaattransitie is pas geslaagd als alle bevolkingslagen mee de overstap kunnen maken.’

Wat al die partijen overtuigde? De schepen grossiert in argumenten: 'Volstreekte ontzorging: geen onderhoudslast, geen aardgas, dus ook geen risico's en keuringen die daarmee gepaard gaan. Geen schoorstenen, die in de weg staan van PV-panelen, maar wel betrouwbaarheid (afvalwater zal er altijd zijn) en een prijs die geen bokkensprongen maakt zoals de fossiele energieprijzen wel eens durven te doen. Komt daar nog bij dat er binnenshuis geen nieuwe leidingen of radiatoren nodig zijn, in tegenstelling tot de meeste warmtepompen die op lagere temperatuur werken.'

Iedereen moet er deugd van hebben. En hoe meer zielen, hoe meer deugd! Op basis van de huidige toezeggingen zou het water, nadat het bij alle afnemers is gepasseerd, zo'n 20°C zijn afgekoeld. Het buizennetwerk zelf is goed geïsoleerd, waardoor het onderweg maar 1°C van zijn temperatuur verliest.

➤➤➤ HET EINDE VAN HET BEGIN

Het voortraject is afgelopen. Binnenkort kan Menen de vruchten plukken van hun voorbereidende werk. Schepen Roose warmt zich al op voor de toekomst. De stad kijkt uit naar andere locaties in de stad om er échte riothermieprojecten (uit het riool en niet uit het RWZI) op te enten. Aan de overkant van de Leie staat de verbrandingsoven van Halluin waaraan een Frans warmtenet is gekoppeld. Hoe grensverleggend zou het niet zijn, mochten ook enkele wijken aan de Vlaamse kant van de grens daarop kunnen aansluiten.

We danken de schepen voor zoveel openhartigheid. 'Geen probleem, dan moeten de andere gemeenten het warm water niet opnieuw uitvinden', grinnikt hij. 'Verwijs hen eens naar www.riothermie.be. De potentieelkaarten die daarop staan, kunnen inspireren', gooit hij er nog achteraan.

